

## Siilinjärven kunnan laaja hyvinvointikertomus 2021-2025

Hyvinvointijaos 29.04.2025 § 16  
364/00.01.02/2022

Valmistelija

Hyvinvointikoordinaattori Eliisa Girsén, puh. 044 740 1123

### Hyvinvointikertomus – tausta ja tarkoitus

Hyvinvointikertomus on lakisääteinen asiakirja, jonka kunta laatii valtuustokausittain osana strategista johtamista ja asukkaidensa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Kertomus perustuu lain sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 6 §:ään ja se tukee kunnan strategista suunnittelua, päätöksentekoa ja resurssien kohdentamista.

Hyvinvointikertomuksen tavoitteena on antaa kokonaiskuva kuntalaisten hyvinvoinnista ja siihen vaikuttavista tekijöistä, kuten palveluista, elinympäristöstä ja elintavoista. Se pohjautuu tilastoihin, kyselyihin ja eri toimialojen asiantuntija-arvioihin. Kertomuksessa esitetään analyysi hyvinvoinnin nykytilasta, arvioidaan aiemmin asetettujen tavoitteiden toteutumista sekä määritellään suosituksia ja kehittämiskohteita tulevalle kaudelle.

### Hyvinvointitiedon hyödyntäminen

Kertomuksen tietoja hyödynnetään kunnan strategiatyössä, talousarvion laadinnassa sekä palveluiden suunnittelussa ja arvioinnissa. Hyvinvointitieto tukee poikkihallinnollista yhteistyötä ja toimii työkaluna eri toimialojen ja yhteistyötahojen yhteisessä kehittämistyössä. Kertomus toimii myös pohjana valtuustolle vuosittain annettavalle hyvinvointiraportille.

### Tiivistelmä hyvinvointikertomuksesta

Hyvinvoinnin edistäminen on ollut laaja-alaista ja koskettanut kaikkia kunnan palveluita. Hyvinvoinnin edistämisen rakenteet ovat olleet monialaisia ja niitä on koordinoitu hyvinvointijaoksen ja hyte-työryhmän kautta. Hyvinvointijaos on vastannut hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laatimisesta sekä niiden toteutumisen seurannasta. Hyte-työryhmä on puolestaan vastannut hyvinvointia edistävien toimenpiteiden käytännön toteutuksesta ja hyvinvointitiedon keruusta.

Sote-uudistus on vaikuttanut merkittävästi hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen, sillä sosiaali- ja terveystalvet siirtyivät kuntien vastuulta hyvinvointialueiden järjestettäväksi vuoden 2023 alusta. Hyvinvoinnin edistäminen on kuitenkin edelleen kuntien vastuulla, ja kuntien sekä hyvinvointialueiden on tehtävä yhteistyötä asukkaidensa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Hyvinvointikertomuksessa on käsitelty myös HYTE-kerrointa, joka on kannustin kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyölle. HYTE-kertoimen laskemiseen käytetään prosessi- ja tulosindikaattoreita, jotka kuvaavat hyvinvoinnin edistämiseksi tehtävää toimintaa ja sen tuloksellisuutta.

Suurella kuvassa siilinjärveläinen väestö voi hyvin. Monella hyvinvoinnin mittarilla mitaten siilinjärveläiset ovat suomalaista keskitasoa tai siilinjärveläisillä menee jopa keskivertoa paremmin. Kunnan taloudessa on ollut haasteita mutta silti kunta on pystynyt huolehtimaan peruspalveluistaan hyvin ja palveluita on myös kehitetty. Siilinjärvi on

kuitenkin osa laajempaa kokonaisuutta eikä pysty välttymään yhteiskunnallisilta ja jopa globaaleilta ilmiöiltä, jotka haastavat hyvinvointia. Väestön ikääntyminen ja työikäisten osuuden pienentyminen ovat väestörakenteen suurin haaste tulevaisuudessa myös Siilinjärvellä.

Nuoret ja erityisesti nuoret naiset kokevat ahdistuneisuutta ja mielenterveyden haasteita. Ilmiö toistuu samanlaisena koko valtakunnassa ja muuallakin läntisessä maailmassa. Työikäiset ovat uupuneita ja käyttävät paljon mielenterveysperusteisia terveydenhuollon palveluita. Myös elämäntavoissa on monin paikoin korjaamisen varaa. Lapsilla ja lapsiperheillä korostuvat ääri-ilmiöt. Osalla menee todella hyvin ja osalla on elämässään paljon vastoinkäymisiä. Keskimäärin hyvin pärjäävien lasten ja perheiden osuus pienenee eli sosioekonomiset erot kasvavat. Usko demokraattiseen päätöksentekoon horjuu, mikä sekin on globaalisti havaittava ilmiö. Silti laajoihinkin ilmiöihin on pyrittävä vaikuttamaan myös lähellä ihmisten arkea.

*Päätöksen vaikutusten ennakkoarviointi: Päätöksen vaikutusten ennakkoarviointia ei tarvita, koska kyse on raportista.*

|               |                                                                                                                                                                                                         |
|---------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Päätösehdotus | Hyvinvointijaos päättää esittää kunnanhallituksella ja edelleen kunnanvaltuustolle, että ne hyväksyvät Hyvinvointikertomuksen 2021–2025 ja merkitsevät sen tiedoksi ohjaus- ja kehittämistyön pohjaksi. |
| Päätös        | Hyväksyttiin päätösehdotus.                                                                                                                                                                             |